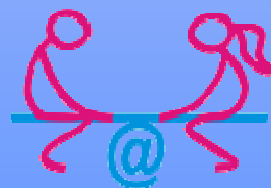

Panel diskusija "RAVNOPRAVNO U INFORMACIONO DRUŠTVO" Beograd, april 2006

RAVNOPRAVNO U INFORMACIONO DRUŠTVO

DIVNA VUČKOVIĆ i
MARIJA ANTIĆ

Jednake Mogućnosti
Equal Opportunities

Panel diskusija “RAVNOPRAVNO U INFORMACIONO DRUŠTVO” Beograd, april 2006

e-ZDRAVSTVO

ZNAČAJ e-ZDRAVSTVA

- ◆ Značajno je podsticati žene da preuzmu aktivno učešće u programima koji se tiču sopstvenog zdravlja, zdravlja njihovih porodica i cele zajednice.
- ◆ Posebna pažnja mora biti posvećena ulozi muškaraca, definisanju njihove odgovornosti u ostvarivanju rodne jednakosti i prepoznavanje potreba žena u oblasti zdravlja i zdravstvene zaštite.
- ◆ Upotreba IKT tehnologija i e-servisa zdravstva stvaraju pogodan ambijent za brzo postizanje ovih ciljeva.

e-ZDRAVSTVO I ZDRAVLJE ŽENA

- ◆ Zdravstvene politike i programi često podležu stereotipima po polu ne uzimajući u obzir sve barijere koje ženama onemogućavaju odlučivanje o sopstvenom zdravlju.
- ◆ Promocija zdravlja u populaciji žena, omogućila bi razvijanje zdravih stilova života i veću odgovornost za sopstveno zdravlje i zdravlje porodice.
- ◆ Primena info-komunikacionih tehnologija u zdravstvu je postala najkompleksniji segment IKT, a od ukupnog broja pretraga i upita na Internetu, 43% se odnosi na pretrage i rešavanje zdravstvenih problema.
- ◆ IKT infrastruktura pruža snažnu podršku prelasku zdravstva u sistem koji prvenstveno promoviše zdravlje i sprečavanje bolesti.
- ◆ Razvoj integralne zdravstvene informacione infrastrukture omogućiće uslove za poboljšanje zdravlja i brige o zdravlju za sve građane/ke Republike Srbije
- ◆ Pokretanje inovacija u ovoj oblasti sa posebnom pažnjom na specifične potrebe očuvanja zdravlja žena

PREPORUKE

- ◆ U procesu definisanja i implementacije elektronskog kartona predvideti mogućnost izdvajanja rodno senzitivnih podataka kao i odgovarajuće sadržaje koji će uključiti sve informacije specifične za zdravlje žena
- ◆ Kreirati atmosferu razumevanja rodni mehanizama
- ◆ Definirati načine za njihovo uključivanja u okviru Ministarstva zdravlja, zavoda za zaštitu zdravlja, fondova zdravstvenog osiguranja, društava za osiguravanje i predloženog Odseka za ID unutar MDULS koji bi imao koordinatorsku i promotersku ulogu u izradi granske politike e-zdravstva.
- ◆ Obezbediti obuku i kreirati atmosferu za prihvatanje novog načina rada kroz e-praksu među stručnjacima i zaposlenima u sektoru zdravstva uz uključivanje medicinskih radnica na ravnopravnoj osnovi.

RADNE GRUPE U NSID

- ◆ Radna grupa za standarde o podacima
- ◆ Radna grupa za privatnost i bezbednost
- ◆ Radna grupa za lično zdravlje

SMERNICE

- ◆ Da članovi budu obučeni za prepoznavanje rodni aspekata i njihovo integrisanje u strategiju e-zdravstva još od faze priprema planova i politike pa do faze implementacije projekata.
- ◆ U grupama težiti postizanju rodnog balansa
- ◆ Identifikovati postojeće stanje kroz prikupljanje statističkih podataka i indikatora za e-zdravstvo koji su rodno osetljivi

Smernice pri kreiranju granske politike e-zdravstva

Sledeće smernice treba da osiguraju ostvarivanje principa rodne ravnopravnosti pri kreiranju granske politike e-zdravstva:

- ◆ **Formiranje mešovityh lekarskih timova na ravnopravnoj osnovi;**
- ◆ **Ravnopravan pristup u stručnom usavršavanju za korišćenje IKT u e-zdravstvu;**
- ◆ **Omogućavanje usavršavanja kroz rad na daljinu;**
- ◆ **Žene zdravstveni radnici van velikih centara, u seoskim sredinama i manjim gradovima su van direktnih tokova najnovijih stručnih informacija i sa smanjenim mogućnostima za usavršavanja, pa ih treba planski uključiti u informacione tokove korišćenjem e-servisa zdravstva.**

PODIZANJE NIVOVA SVESTI ZA UKLJUČIVANJE PRINCIPA RODNE RAVNOPRAVNOSTI

- ◆ Unaprediti razumevanje rodnog pitanja u e-zdravstvu u okviru Ministarstava zdravlja i relevantnih tela vlade Republike Srbije kroz neophodnu edukaciju (seminari, radionice, obuke)
- ◆ Oformiti radno mesto za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu zdravlja
- ◆ Obezbediti učešće žena u programskim timovima koji se bave izborom, evaluacijom i odobravanjem servisa e-zdravstva
- ◆ Primeniti rodnog balansa u timovima za gransku politiku

RODNO SENZITIVNI STATISTIČKI PODACI I KREIRANJE INDIKATORA

OBUHVATAJU:

- ❖ Postojanje informacione infrastrukture koja je po svojoj ceni, tehnologiji i lokaciji pogodna za korišćenje od strane žena;
- ❖ Mogućnost pristupa zdravstvenim informacijama preko Interneta;
- ❖ Postojanje odgovarajućih sadržaja koji su od interesa za zdravlje žena (polno i reproduktivno zdravlje, trudnoća, nega dece, režim ishrane, osteoporoza, karcinom dojke i grlića materice, infektivne bolesti, profesionalne bolesti, mentalne bolesti itd.) i to na jezicima naroda i narodnosti Republike Srbije;
- ❖ Analizu po rodu nivoa znanja stanovništva za korišćenje IKT
- ❖ Podatke o sprovedenju e-opismenjavanja populacije koji su rodno osetljivi, a naročito žena za oblast gde se planira uvođenje e-zdravstva
- ❖ Postojanje istraživačkih resursa, po rodu, u oblasti razvoja i primene IKT za potrebe e-zdravstva
- ❖ Pripremljenost medicinskih stručnjaka za korišćenje servisa e-zdravstva po rodu

Dostupnost i kreiranje servisa e-zdravstva

- ❖ Servisi u okviru e-zdravstva i sve relevantne informacije treba da budu dostupne ženama putem Interneta;
- ❖ Obaveštavati širu javnost o sadržajima, načinu korišćenja i svim prednostima koje pružaju servisi e-zdravstva;
- ❖ Razviti potreban nivo znanja među ženama za korišćenje IKT i pristupanje elektronskim servisima putem Interneta kroz neophodne obuke. Posebnu pažnju posvetiti ženama iz ruralnih područja;
- ❖ Uključiti žene u stručne timove pri razvoju i implementaciji servisa e-zdravstva;
- ❖ Razvijati sadržaje koji su ženama pristupačni i po tematici i koji su napisani na domaćem jeziku da bi se izbegla prepreka nerazumevanja sadržaja na stranom (uglavnom engleskom ili latinskom) jeziku;
- ❖ Kroz nuđenje servisa prilagođenih potrebama žena podizati zainteresovanost žena za njihovo korišćenje;
- ❖ Obezbediti mehanizme za zaštitu korisnica/ka servisa e-zdravstva tako što će cene novih servisa biti iste ili niže od cena tradicionalnih načina lečenja.

KONTROLNA LISTA I PRIMERI DOBRE PRAKSE

- ❖ **DATI U DOKUMENTU**
 - ❖ VMA
 - ❖ E-BRIGA O STARIM LICIMA-ŠVEDSKA
 - ❖ E-ZDRAVSTVO ZA SAMONADZOR KOAGULACIJE-FINSKA
 - ❖ ...

- ❖ **PREDLOG ZA INICIRANJE PROJEKTA: "IZRADA WEB PORTALA I DISKUSIONIH FORUMA POSVEĆENIH ZDRAVLJU ŽENA"**

